

Mál nr. 199/2022

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn váttryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 24. júní 2022, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 21. júlí 2022.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M slasaðist við vinnu sína á verkstæði X þann 12. október 2021. Var hann að vinna við dælustút á verkstæði X er vinnufélagi hans, A kom til hans og sagði hann standa rangt að verkinu. Hafi A tekið ákvörðun um að sjóða hífieryra á einn hluta stútsins, þannig að hægt væri að festa hann við annan hlutann. Voru hlutirnir svo hífðir upp með krana til að auðvelda vinnuna við þá. Var M staðsettur undir stykkinu við að skrúfa það saman með loftverkfærum á meðan A sá um að halda með skrúfilykli á móti boltunum sem M var að herða. Skyndilega féll stúturinn niður og lenti á M með þeim afleiðingum að hann hlaut áverka á vinstra hné og ökkla. Í ljós kom að hífieryrað sem hafði verið soðið á stykkið, hafði brotnað undan þyngd stykkisins. Lögregla kom á vettvang og liggur skýrsla hennar dags. 18. október 2021 fyrir í málinu. Tildrög slyssins voru ekki rannsökuð af Vinnueftirlitinu. Þann 5. janúar 2022 gerði M kröfu í ábyrgðartryggingu X hjá V á grundvelli vinnuveitendaábyrgðar. Af hálfu V var bótaskyldu hafnað með tölvupósti dags. 29. apríl 2022.

M telur að orsök slyssins megi rekja hættulegra aðstæðna á verkstað og að verkstjórn hafi verið ábótavant. X sem vinnuveitandi M beri skaðabótaábyrgð á slysi hans vegna vanrækslu starfsmanna þess á grundvelli meginreglu skaðabótaréttar um vinnuveitendaábyrgð. Ekki hafi verið staðið rétt að verkinu, og ekki gætt að öryggi þeirra starfsmanna sem sinntu verkefninu. Telur M að samstarfsmaður hans, A, hafi gert mistök við stjórn verksins og ekki gætt að ákvæðum laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum eða reglum nr. 367/2006 um notkun tækja, þegar hann tók ákvörðun um að hífa dælustútinn upp, og láta alla þyngd hans hanga á eyra sem nýlega hafði verið soðið á stútinn. M hafði eingöngu unnið í fjóra mánuði á vinnustaðnum þegar slysið gerðist og treysti hann því á leiðbeiningar samstarfsmanna sinna um hvernig ætti að vinna verkið. Þá tali hann ekki íslensku og mjög takmarkaða ensku og treysti því á A í samskiptum við verkstjóra og aðra samstarfsmenn. Vísar M til þess að í tölvupósti V dags. 29. apríl 2022 kemur fram að það hafi verið A sem tók ákvörðun um framkvæmd verksins í samráði við M og að verkið hafi ekki verið rétt framkvæmt. Einnig kemur þar fram að verkstjóri hafi ekki sýnt M hvernig standa ætti að verkefninu með öruggum hætti, þar sem hann taldi verkið ekki flókið fyrir mann með sambærilega reynslu. Bendir M sérstaklega á að tildrög slyssins hafi ekki verið rannsökuð af Vinnueftirlitinu þar sem tilkynning barst ekki eftirlitinu fyrr en um tveimur mánuðum eftir slysið. Samkvæmt 79. gr. laga nr. 46/1980 hvíli sú skylda á vinnuveitanda að tilkynna öll slys til Vinnueftirlitsins án tafar þar sem starfsmaður verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags er slysið varð. Einnig hafi lýsing á slysinu sem sett var fram í tilkynningu til Vinnueftirlitsins röng og ekki í samræmi við það sem raunverulega gerðist. Vísað er til þess að af dómaframkvæmd megi ráða að vanræki atvinnurekandi tilkynningaskyldu sína ber hann hallan af mögulegum sönnunarskoti um þau atriði sem geta haft áhrif á sakarmat og eru talin óljós. Að lokum telur M að hann hafi ekki sýnt af sér háttsemi í aðdraganda slyssins sem telst til stórkostlegs gáleysis sbr. 23. gr. a. skaðabótalaga nr. 50/1993.

V hafnar bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X og telur að slysið megi rekja til eigin sakar M sem er menntaður stálsmiður og býr yfir 28 ára reynslu innan stálsmiðjugeirans. Hann hafi unnið við hin ýmsu störf sem stálsmiður og komi með viðamikla reynslu frá Rúmeníu, Spáni og svo á Íslandi. Gera megi ríkari kröfur til hans þar sem hann er með sérþekkingu á umræddu sviði og hafi mátt vera ljóst að suðan á hífieryranu væri ekki til þess fallin að halda fjögurra tónna stykki. Að mati X hafi allt við ferlið verið rangt þar sem eyrað var meðal annars ekki fullsoðið og í raun ónauðsynlegt að sjóða hífieryra til að framkvæma verkið. Það hafi verið M og A sem í sameiningu ákváðu að sjóða hlífeyra á stútinn ásamt

því að hífa vélbúnaðinn upp um meter. Áður en M hóf að vinna verkið hafi hann fengið munnlega leiðsögn frá verkstjóra hvernig standa ætti að verkinu. Verkstjórinn hafi ekki sagt honum nákvæmlega hvernig ætti að framkvæma það, enda taldi hann verkið ekki flókið fyrir mann með þá reynslu sem M bjó yfir. Slysið hafi verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins sex dögum eftir slysið, þann 18. október 2021 en ekki 18. desember 2021.

Álit.

Ágreiningur er uppi um það hvort sýnt sé fram á að líkamstjón M sé hægt að rekja til atvika eða aðstæðna sem X beri skaðabótaábyrgð á. Í 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum segir að atvinnurekandi skuli án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlitsins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Samkvæmt fyrirliggjandi gögnum var M frá vinnu a.m.k. í nokkrar vikur eftir slysið. Þannig er ljóst að X bar að tilkynna slysið til Vinnueftirlits ríkisins án ástæðulausrar tafar. Það var ekki gert og því voru tildrög slyssins ekki rannsökuð af eftirlitinu. Hins vegar kom lögregla á vettvang og tók myndir ásamt því að ræða við verkstjóra, vinnufélagann A auk þess lögreglan fór á slysadeild og ræddi við M. Með vísan 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Í máli því sem hér um ræðir eru málsatvik óumdeild þ.e. hífeyra sem soðið hafið verið á stykkið gaf sig með þeim afleiðingum að stykkið féll á M. Einnig er óumdeilt að M hafi unnið verkið ásamt vinnufélaga sínum, A. Ágreiningur er milli málsaðila um það hvort það hafi verið A sem tók ákvörðun hvernig verkið var unnið eða A og M í sameiningu. Samkvæmt lýsingu X á tildrögum slyssins í tilkynningu félagsins til Vinnueftirlitsins var allt við vinnuferlið rangt. Stroffan var ónýt, lásinn var allt of stór, eyrað var ekki vottorð og ekki fullsoðið og var soðið með harðvír auk þess sem M var staðsettur undir stykkinu en hann hefði ekki þurft að lyfta því til þess að komast að því. Í kjölfar slyssins hélt öryggisstjóri félagsins fund með verkstjórum og í kjölfarið var haldinn morgunfundur með starfsmönnum þar sem farið var yfir rétta notkun á stroffum, hífeyrum, suðu á hífeyrum, notkun lása og keðjatalía. Einnig var farið vel yfir allan hífibúnað og mikið endurnýjað sem þurfti.

Samkvæmt lögum nr. 46/1980 um aðbúnað og hollustuhætti á vinnustöðum hvílir sú skylda á atvinnurekanda að tryggja að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar og hollustuhátta á vinnustað. Gefa gögn málsins til kynna að verkstjórn hafi í umrætt sinn verið ábótavant en hvorki M né A virtust átta sig á hættunni við að vinna verkið með þeim hætti sem þeir gerðu, óháð því hvort annar þeirra eða þeir báðir hafi tekið ákvörðun um verklagið. Þannig hefur ekki af hálfu X verið sýnt fram á að M hafi fyrir slysið fengið fullnægjandi upplýsingar um notkun á stroffum, hífeyrum eða suðu á hífeyrum. Verður þannig talið að slysið megi rekja til atvika sem X ber skaðabótaábyrgð á. Ekki er sýnt fram á að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi í skilningi 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 6. september 2022.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir